

Interactief voorlezen

Wat is het?

- Je gaat tijdens het leesmoment met de leerlingen in dialoog over het verhaal. Je stimuleert hen zo om samen na te denken over het verhaal.
- Door (in een kleine groep) interactief voor te lezen, krijgen de kinderen meer spreek- en denkkansen, wat betekent dat ze meer spreken, maar ook de kans krijgen om op elkaars ideeën verder te bouwen. Dat zorgt ervoor dat de kinderen van elkaar leren en is krachtig voor hun taalverwerving en het leren in het algemeen.

Hoe pak ik dat aan?

De meeste interactie komt vooral **voor** en **na het lezen**, maar ook **tijdens** het lezen kan het interessant zijn om vragen te stellen en interactie uit te lokken. Je kan inzetten op verschillende luisterstrategieën: voorspellen, verbinden met voorkennis, visualiseren, vragen bedenken/stellen, samenvatten...

Voor het lezen

Benoem het **leesdoel** of bedenk samen met de leerlingen waarom jullie de tekst lezen, zodat je er achteraf op kan terugkomen.

Roep **voorkennis** van de leerlingen op: welke ervaringen hebben leerlingen al? Wat weten ze al over de tekst of over het onderwerp?

Bijvoorbeeld: "Ik zie een vulkaan op de kaft staan. Wie heeft al eens een vulkaan gezien of bezocht? Hoe was dat? Of heeft iemand van jullie al eens een boekje gelezen over een vulkaan?"

Vraag de kinderen indien mogelijk om een **voorspelling** te maken over de inhoud op basis van de titel en de kaft. Bijvoorbeeld: "Wat zien jullie op de kaft? (Inderdaad, een beer en een konijn!) Wat denken jullie dat er gebeurd is? Zullen we dan nu het boekje lezen om het te weten te komen?"

Stel eventueel een **luistervraag** voor het lezen om leerlingen gericht te laten luisteren. Dat kan bij herhaald voorlezen of om enkele leerlingen extra uit te dagen.

Bijvoorbeeld: "Op welke plaatsen komen beer en konijn tijdens het verhaal?"

Tijdens het lezen

Stel vragen tijdens het voorlezen, maar leg het verhaal niet al te vaak stil.

Stel vragen waarbij de kinderen een stukje van het verhaal moeten **samenvatten**. Bijvoorbeeld: "Wie kan mij eens vertellen waar Krokodil allemaal al is geweest? Welke dieren is hij al tegengekomen?"

Stel vragen die kinderen uitdagen om het vervolg van het verhaal te **voorspellen** op basis van wat ze al gehoord hebben, van wat ze zien op de prenten ... Bijvoorbeeld: "Ha, dat kan leuk worden, denkt Krokodil. "Wat zou er nu zo leuk kunnen worden voor Krokodil? Wie kan iets bedenken?"

"Krak! Oei, wat denken jullie dat er gaat gebeuren?"

Na het lezen

Ga na of het **leesdoel** bereikt werd: "Hoe moeten we dit proefje uitvoeren?"

Ga bij de kinderen na of hun **voorspellingen** klopten. Bijvoorbeeld: "Wat dachten jullie in het begin dat Krokodil ging doen? Klopt dat? Heeft hij dat gedaan?"

Kom terug op de **luistervraag**: "Aan het begin vroegen we ons af waarom konijn en beer ruzie hadden. Weten jullie nu waarom?"

Stel vragen over de **personages** en over de **inhoud**. Zo vatten de kinderen het verhaal samen en wordt er informatie aangevuld. Bijvoorbeeld: "Waarom was beer verdrietig wanneer hij alleen in zijn bed lag?"

Zorg voor **interactie onderling**. Verdeel de kinderen bijvoorbeeld in groepjes en laat ze samen een antwoord zoeken op een vraag of geef ze de opdracht om een stukje van de tekst aan elkaar uit te leggen.

Laat de kinderen **vertellen, uitbeelden, tekenen**.

Stel **open, uitdagende** en **functionele vragen** en **grijp altijd terug naar de tekst** voor het antwoord! Dat soort vragen zijn vragen die de kinderen aanzetten tot nadenken en tot het verbinden van hun eigen ervaringen met de tekst. Een functionele vraag is een vraag met een bepaald doel, een vraag die de leerlingen helpt om het verhaal beter te begrijpen.

Wat vragen?

- Op sommige momenten is het nuttig om even in te gaan op **zelfbedachte oplossingen voor problemen** die zich in het verhaal voordoen. Je kan met behulp van je vragen de gebeurtenissen of de gevoelens van de personages projecteren op de eigen leefwereld van de kinderen. Stel bijvoorbeeld vragen als:
  - *Als **jij** dat zou kunnen ... hoe zou jij dan ...?*
  - *Hoe zou **jij** je voelen als ...?*
  - *Heb **jij** wel eens hetzelfde meegemaakt...? Wat heb je toen gedaan? Komt dat overeen met wat er in het verhaal gebeurt?*
- Op andere momenten kan het goed zijn om dieper in te gaan op **de evaluatie, de waardering of de beoordeling** van het verhaal of de personages. Vragen zoals deze kunnen dan goed zijn om de dialoog te openen:
  - *Hoe zou het hoofdpersoonage zich voelen...?*
  - *Is er een betere manier om ...?*
- Wanneer je de leerlingen wil uitdagen, kan je proberen om hen het verhaal te laten **analyseren** door deze soort vragen te stellen:
  - **Waarom** gebeurde ...?
  - **Waar** liep het verhaal ineens anders? **Waarom?**
  - *Welke gebeurtenissen kunnen niet echt gebeurd zijn? **Waarom** denk je dat?*
- Wanneer je als leerkracht wil inzetten op strategieën als **voorspellen** en **samenvatten**, kan je vragen stellen zoals:
  - **Wat** zou er nu gaan gebeuren ...? **Hoe** kan je dat weten?
  - *Kan jij **in je eigen woorden** vertellen ...?*
  - **Wie** was het die ...? **Waar** ...? **Waarom** is het belangrijk dat we dat onthouden?

Vraag door en zet de kinderen aan tot denken. Dat kan - naast de voorbeelden van hierboven - bijvoorbeeld door...

- ... ze te laten **vergelijken**.
  - *Is dat hetzelfde als...?*
  - *Is dat minder of meer dan...?*
- ... ze **oorzaak-gevolg** te laten verwoorden.
  - *Hoe kwam dat?*
  - *Is het daardoor dat...?*
- ... ze **middel-doel** te laten verwoorden.
  - *Waarmee kan je...?*
  - *Hoe kan je...?*
- ... ze te laten **concluderen**.
  - *Dus...?*

Voeg af en toe ook eens zelf **nieuwe elementen** toe, door bijvoorbeeld te vragen:

- *Heb je al gedacht aan...?*
- *Wat gebeurt er als...?*
- *Kan dat ook bij...?*

Zet leerlingen ook aan tot **onderlinge interactie!** Wanneer je leerlingen aan elkaar iets laat uitleggen, zorgt dit voor een hogere betrokkenheid, betere luistervaardigheid en een beter tekstbegrip.

Wat met de antwoorden?

Het is zo dat niet elk kind de taal heeft om op die open vragen te antwoorden, denk maar aan de jongste peuters of anderstalige kinderen die de Nederlandse taal nog niet voldoende beheersen. Als leerkracht kan je daarop inspelen:

- Je kan de vraag gaandeweg **vernauwen**:
  - Begin met een krachtige open vraag;
    - Waarom hadden beer en konijn ruzie?
  - Ga daarna over tot een meer gesloten vraag (ja/nee-vragen, aanwijsvragen, wat/wie-vragen);
    - Wat heeft beer tegen konijn gezegd?
    - Hebben ze elkaar pijn gedaan?
  - Als laatste stap kan je overgaan tot modelleren (de vraag hardop denkend zelf beantwoorden);
    - Voorbeelden vind je bij hardop denkend voorlezen.
- Denken kan ook zonder taalproductie, spreek daarom ook het **non-verbale** aan. Laat de leerlingen bijvoorbeeld hun antwoord uitbeelden of tekenen.

Tip

Het is niet de bedoeling dat je alle vragen die hierboven opgesomd worden stelt. Het is belangrijk de juiste vragen op het juiste moment te stellen. Hou dit daarbij altijd in het achterhoofd: "**Welke vraag zal ervoor zorgen dat de leerlingen dit stukje beter zullen begrijpen?**"

Stem je vragen ook altijd **af** op de kinderen waar je aan voorleest.

Meer zien?

In dit filmpje zie je een voorbeeld van welke soort vragen je in alle fasen van het interactief voorlezen (voor-tijdens-na) kan stellen. Uiteraard zijn er nog veel andere soorten vragen mogelijk, zoals hierboven wordt weergegeven.

3 Peer Assistent Learning Strategie (PALS)

Wat?

Bij PALS worden twee leerlingen, een sterke lezer (de tutor) en een minder sterke lezer (de tutee), aan elkaar gekoppeld om elkaar te ondersteunen tijdens begrijpend lezen.

Waarom?

Het uitgangspunt van PALS is dat **interactie** tussen leerlingen cruciaal is om te leren. Wanneer een sterkere en een zwakkere lezer elkaar helpen tijdens het lezen, ontstaat betekenisvolle ondersteuning voor beide leerlingen. Tijdens het lezen is niet enkel de interactie belangrijk, ook de toepassing van **leesstrategieën** staat centraal.

Hoe?

Bij PALS is elke leerling in de klas aan een andere leerling gekoppeld. Elk duo bestaat uit een leerling die sterker (tutor) is dan de andere (tutee) in lezen. PALS-sessies variëren van **20 tot 45 minuten** en van twee tot vier keer per week. Tijdens de sessies nemen de leerlingen om beurten de tijd om als tutor en tutee te werken aan relevante activiteiten en om de problemen op te lossen dat elk duo ervaart.

Uitgelicht

De leerlingen werken **per twee** aan leesactiviteiten die bedoeld zijn om de leesnauwkeurigheid, de leesvloeiendheid en het leesbegrip te verbeteren. De leraar vormt de paren en let erop dat de groepjes **heterogeen** samengesteld zijn: de ene leerling is beter in lezen (technisch en begrijpend) dan de andere. Tijdens de activiteiten krijgen leerlingen verschillende partners toegewezen en kunnen ze zowel aanbieder als ontvanger van tutoring zijn. De leraar leert de leerlingen de volgende **strategieën** te gebruiken: de inhoud van (delen van) de tekst voorspellen en de hoofdgedachte van de tekst achterhalen.

Een typische les omvat de volgende activiteiten:

1 **Partnerlezen:**

PALS raadt aan om de sterkste lezer in elk duo als eerste te laten lezen. Zo heeft de zwakkere lezer de mogelijkheid om het fragment te bekijken en moeilijke woorden al eens te lezen voordat het zijn beurt is om dezelfde tekst opnieuw te lezen. Vervolgens leest de zwakkere lezer hardop. Hij ontvangt onmiddellijk feedback van de sterkere lezer als het leesproces stopt, moeizaam verloopt of wanneer woorden verkeerd worden uitgesproken. Leerlingen wisselen af na blokken van vijf minuten voorlezen.

2 **Hoofdidée beschrijven:**

Na iedere leesbeurt vermeldt de lezer het hoofdidée (d.w.z. over wie of wat het fragment gaat), geeft een samenvatting van ongeveer 10 woorden van de passage, en vertelt over de belangrijke gebeurtenissen.

3 **Voorspellen:**

De lezer voorspelt wat waarschijnlijk op de volgende pagina zal gebeuren, leest hardop voor en vat de gelezen tekst samen. Daarbij bepaalt de andere lezer of de voorspellingen juist zijn. Leerlingen wisselen van rol na blokken van vijf minuten.

Er kunnen uiteraard ook andere strategieën dan samenvatten en voorspellen aan bod komen. Die strategieën moeten dan wel eerst expliciet aangeleerd worden, eventueel via een andere aanpak. PALS kan ook klassen- en jaaroverschrijdend gebruikt worden.

Meer lezen?

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED528940.pdf>

Drie werkvormen, één tekst

Aan de slag met een tekst

In deze fiche worden **drie verschillende didactische aanpakken** uit de praktijkgerichte bijdrage *Sleutels voor effectief begrijpend lezen* (Gobyn et al. 2019) toegepast op **één en dezelfde tekst**, *Verbonden**.

De fiche bestaat uit drie delen waarbinnen de werkvormen aan de hand van de tekst worden uitgewerkt. Doe inspiratie op met deze lessen en probeer het zelf ook eens met een andere tekst! Klik op de titel van de activiteit om de uitgewerkte werkvormen te bekijken.

1. Dialogic reading
2. Directed Reading Thinking Activity
3. Peer-assisted Learning Strategies

Handige bijlagen

Lees de volledige tekst.

Heb je de praktijkgerichte bijdrage niet ter beschikking? In deze fiche krijg je een overzicht van de verschillende didactische aanpakken die in de fiche aan bod komen.

* Chevreau, E. *Verbonden*. Zonneland 1 (2019). Averbode. 18-21.

3 Peer-assisted Learning Strategies

Doel van de activiteit:

- Leesnauwkeurigheid, leesvloeiendheid en leesbegrip worden verbeterd.
- Er wordt geoefend op de leesstrategieën 'voorspellen' en 'de hoofdgedachte van de tekst achterhalen'.
- Het doel van de leesstrategieën wordt duidelijk.

Sleutels:

- Interactie
- Leesmotivatie
- Strategie-instructie

Stap 1: voor de les (voorbereiding leerkracht)

Maak op voorhand heterogene duo's: zorg dat je goed weet wie de zwakkere en wie de sterkere lezers zijn.

Stap 2: voor het lezen (de eigenlijke les)

Leesmotivatie opwekken en voorkennis stimuleren (een voorbeeld):

- Doe een soort van experiment (bijvoorbeeld in de kring) zodat het lijkt alsof je iedereen z'n gedachten kan lezen.
  - Bijvoorbeeld op basis van een goocheltrucje met kaarten: "trek een kaart en ik zal zeggen welke het is, zonder dat ik zie welke je hebt getrokken"
  - Eventueel in lijn met de tekst: als leerlingen al een facebookprofiel hebben, kijk eens welke informatie je kan terugvinden? Vermeld terloops enkele weetjes. De leerlingen zullen grote ogen trekken (Huh? Hoe weet jij dat nu?).
- Hou er na het experiment een gesprek over! (bv. zouden jullie dat leuk vinden als iedereen altijd wist wat jullie aan het denken zijn?)
- Introductie echte tekst
  - Ik heb voor jullie een dagboekfragment van Alyssa mee uit de toekomst, het is geschreven in 2042! Wat denken jullie dat er in 2042 allemaal anders zal zijn? Hoe zullen wij met elkaar communiceren? Zal de privacy nog bestaan of weet iedereen alles van iedereen?
  - Op dat moment kan je ook al moeilijke woorden introduceren (maar doe dat geïntegreerd in het gesprek, niet "nu gaan we de moeilijke woorden bespreken").
  - Je kan ook nog praten over de tekstsoort (dagboek): wie heeft er een dagboek, wat is daar zo speciaal aan?

Indien mogelijk: **functionaliteit**

- Zorg ervoor dat de tekst binnen een thema past en geef het een concreet doel. Bijvoorbeeld in combinatie met het 'experiment'; willen jullie weten hoe Alyssa leeft in 2042? Zal zij de gedachten van iedereen kunnen zien? (sluit daarbij ook aan bij wat de leerlingen in het gesprek en bij de introductie van de tekst hebben gezegd).

Leg **het doel van de activiteit** per twee uit:

- Vertel dat het de bedoeling is om samen de tekst te lezen. Leg uit hoe het partnerlezen in z'n werk gaat. Vermeld dat de bedoeling is dat de leerlingen leren waarom **voorspellingen** maken en **samenvatten** bij deze tekst helpt en hoe het je de tekst beter laat begrijpen.

Stap 3: tijdens het lezen

Partnerlezen:

- De sterke lezer begint met voorlezen.
- De zwakkere lezer leest het fragment opnieuw en krijgt onmiddellijke feedback (wanneer het leesproces stopt, moeizaam verloopt of wanneer woorden verkeerd worden uitgesproken).

Hoofdidée:

- De sterke lezer vermeldt het hoofdidée, geeft een samenvatting van ongeveer 10 woorden en vertelt over de belangrijke gebeurtenissen. Hij/zij kan ook aangeven waarom het belangrijk is om het eerste deel eerst even samen te vatten voordat hij/zij verder leest. Om het samenvatten niet telkens op dezelfde manier te moeten aanpakken, kan je de leerlingen verschillende werkvormen laten gebruiken, bijvoorbeeld 'placemat' of 'zin-frase-woord'.

Voorspellen:

- De sterke lezer maakt voorspellingen en toont aan hoe die bijdragen tot een beter begrip van de tekst. Bijvoorbeeld aan de hand van de tekeningen begrijpen wat '(verbonden)' betekent.
- De zwakkere lezer evalueert die voorspellingen en probeert zelf te verwoorden hoe dat hem/haar helpt bij het begrijpen van de tekst.

Deel 1 (7u45):

1. De sterke lezer leest voor.
2. De zwakkere lezer leest na.
3. De sterke lezer verwoordt het hoofdidée: Alyssa zit met haar mama in de auto, ze zijn onderweg naar school.
4. De sterke lezer bespreekt de belangrijkste gebeurtenissen: mama kan alles volgen op haar horloge.
5. De sterke lezer maakt een voorspelling (indien relevant, als hij/zij vindt dat het hem/haar niet helpt bij het beter begrijpen van de tekst, dan moeten er geen voorspellingen gemaakt te worden. Het is namelijk niet zozeer belangrijk de voorspellingen te maken en te evalueren, maar aan te voelen wanneer het handig is om de strategie te gebruiken en waarom).

Deel 2 (8u + 9u30 + 10u30 + 12u):

1. De zwakkere lezer leest eerst.
2. De sterke lezer leest na.
3. De zwakkere lezer verwoordt het hoofdidée en bespreekt de belangrijke gebeurtenissen: Alyssa en Viola zijn beste vriendinnen. Ze zitten in de klas niet naast elkaar, want ze praten te veel. Na de les gaat Alyssa naar de bibliotheek om haar taak te maken. Ze krijgt een vriendschapsverzoek van Bruno. Ze vraagt aan Viola wat ze moet doen. Uiteindelijk aanvaardt Alyssa het vriendschapsverzoek.
  - Een mogelijke uitwerking aan de hand van de werkvorm 'placemat': beide leerlingen denken even voor zichzelf na wat de belangrijkste gebeurtenissen zijn in dit deel van de tekst. Dat schrijven ze op binnen hun vakje van de placemat. Daarna bekijken ze elkaars antwoorden en bespreken ze wat ze in het midden zullen opschrijven. Helpt dat om het stukje tekst beter te begrijpen?
4. De zwakkere lezer evalueert eventueel de voorspellingen van de sterke lezer en formuleert indien nodig/wenselijk nadien zelf een nieuwe voorspelling. Een mogelijke voorspelling: Alyssa en de jongen spreken af.

Deel 3 (13u):

1. De sterke lezer leest eerst.
2. De zwakkere lezer leest na.
3. De sterke lezer verwoordt het hoofdidee en bespreekt de belangrijkste gebeurtenissen: Bruno staat Alyssa op te wachten aan de schoolpoort en vraagt om mee te gaan naar een VR-voorstelling. Op de achtergrond komt een ambulance aangereden.
  - Een mogelijke uitwerking aan de hand van de werkvorm 'zin-frase-woord': beide leerlingen zoeken een zin en een frase die hen opvielen in de tekst of die hen geholpen hebben om dit deel van de tekst beter te begrijpen. Samen zoeken ze een woord dat belangrijk is voor dit deel van de tekst. Daarna bespreken ze elkaars keuzes.
4. De sterke lezer evalueert de voorspelling van de zwakkere lezer en formuleert nadien indien nodig/wenselijk zelf een nieuwe voorspelling. (Hier kan een voorspelling wel nuttig zijn: bijvoorbeeld de vraag stellen: "waarom komt de ambulance, denk je? Hoe helpt de afbeelding om te voorspellen wat er zal gebeuren?")

Deel 4 (15u):

1. De zwakkere lezer leest eerst.
2. De sterke lezer leest na.
3. De zwakkere lezer verwoordt het hoofdidee en bespreekt de belangrijke gebeurtenissen: Alyssa is niet ziek, ze is gewoon verliefd.
4. De zwakkere lezer evalueert eventueel de voorspelling van de sterke lezer.

Stap 4: na het lezen (afsluiten van de les)

Koppel terug naar het doel dat je in het begin van de les uitlegde:

- Heeft het ons geholpen om voorspellingen te maken tijdens het lezen? Heeft het geholpen om na elk deel even samen te vatten?
- Waarom denk je dat het helpt dat te doen?
- Wanneer kan dat nog helpen? Bij welk soort teksten is het belangrijk om voorspellend te lezen? Bij welke teksten kan het slim zijn om tijdens het lezen af en toe samen te vatten wat je al gelezen hebt?

Dobbelen

werkvorm

Wat?

Leerlingen testen hun tekstbegrip door vragen te beantwoorden over een tekst.

Waarom?

Het tekstbegrip van de leerlingen wordt versterkt door de interactie en de strategieën die ze impliciet moeten inzetten. Door zelf vragen te stellen, krijgen de leerlingen inzicht in de structuur van de tekst en door de vragen van hun groepsgenoten te beantwoorden, werken ze impliciet aan de strategie 'samenvatten'.

Hoe?

STAP 1: In groep lezen en bespreken

De leerlingen gaan in groepjes van 4 zitten. In de groep wordt de tekst gelezen en besproken. Je kan eventueel richtvragen toevoegen.

STAP 2: Dobbelen

De eerste leerling werpt met de dobbelsteen. Op de dobbelsteen staan bijvoorbeeld woorden als: *wat, waarom, waar, wanneer, hoe*. Met het gegooide woord maakt de leerling een vraag over de gelezen tekst.

STAP 3: Antwoorden formuleren

De andere leerlingen proberen een antwoord te formuleren op de vraag. Daarna is het de beurt aan de volgende.

STAP 4: Bespreken in groep

Het samenwerken wordt klassikaal besproken. De groepjes kunnen elk twee vragen naar voren brengen die zij bedacht hebben.

Meer lezen?

<http://cooperatieflerenolo.weebly.com/dobbelen.html>

Placemat

werkvorm

Wat?

Het tekstbegrip van de leerlingen wordt versterkt door samen na te denken over de hoofdgedachte van de tekst. Deze werkvorm kan gebruikt worden voor centrale vragen over de tekst.

Waarom?

Door eerst voor zichzelf na te denken over de centrale vraag en deze nadien te delen, komen de leerlingen tot een rijke omschrijving.

Hoe?

De leerlingen denken eerst zelf na over de centrale vraag. Ze schrijven hun antwoord neer op hun deel van de placemat. Wanneer ieder groepslid zelf nagedacht heeft, delen de leerlingen hun bevinding. Samen moeten ze tot een consensus komen. Deze schrijven ze neer in het midden van de placemat.

De centrale vraag is een vraag die de leerkracht opstelt over de tekst. Hieronder kan je enkele voorbeelden vinden van centrale vragen:

- Waarover gaat het verhaal? Vat in 5 zinnen het verhaal samen.
- Het hoofdpersonage uit het verhaal heeft een probleem. Welke oplossingen kan jij hem geven?
- Hoe zou het komen dat... ?

STAP 1: Lezen

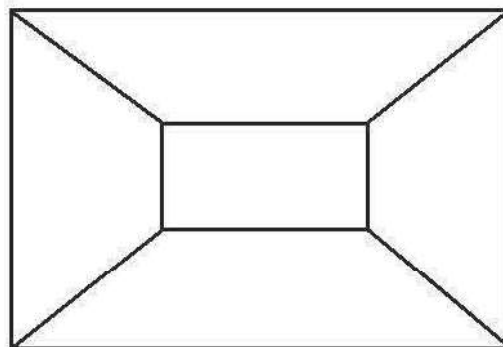
De leerlingen lezen de tekst. Dit kan in individueel, maar ook in groep.

STAP 2: Placemat

De leerlingen krijgen een placemat, deze ziet er als volgt uit:

De leerlingen hebben elk een schrijfruimte om een centrale vraag te beantwoorden.

Het kader in het midden is bedoeld voor het groepsantwoord.

STAP 3: Individueel nadenken

De leerlingen denken eerst individueel na. Wat is volgens hen het antwoord op de centrale vraag? Dit noteren ze in het voor hen bestemde vak.

STAP 4: Bespreken in groep

Wanneer iedereen van de groep iets heeft opgeschreven, bespreken de groepsleden de antwoorden. Waarom heeft de ene leerling een ander antwoord dan de andere? Waar vinden we dat terug in de tekst?

Nadat alle individuele antwoorden werden besproken, formuleren de leerlingen een gemeenschappelijk antwoord op de vraag. Dit noteren ze in het midden van de placemat.

STAP 5: Klassikale bespreking

Overloop klassikaal de antwoorden van de groepen. Hoe komt het nu dat er verschillende antwoorden zijn? Hoe heeft het groepje de tekst geïnterpreteerd?

Belangrijk is dat je in deze stap aandacht besteedt aan hoe de leerlingen de tekst hebben gebruikt om tot een antwoord te komen.

Meer zien?

<http://cooperatieflerenolo.weebly.com/placemat.html>

In dit filmpje zie je hoe leerlingen aan de slag gaan met deze werkvorm tijdens een begrijpend leesactiviteit.

Zin-frase-woord denkroutine

Wat?

De leerlingen lezen een tekst. De leerkracht laat hen daarna verder nadenken over deze tekst met behulp van de denkroutine '**zin-frase-woord**'.

Waarom?

Deze *thinking routine* zorgt ervoor dat de leerlingen op verschillende niveaus nadenken over de tekst.

Hoe?

De leerlingen duiden individueel een zin, een frase en een woord aan. Een frase is een zin (of een aantal woorden) die een begrip uitdrukt, vaak is de frase zelf een uitdrukking. Nadien verwoorden ze in kleine groepjes waarom ze die zin, die frase en dat woord hebben aangeduid. Door daarover in discussie te gaan, komen de leerlingen tot een beter en diepgaander tekstbegrip.

Uitgelicht

- 1 De leerlingen duiden individueel een zin, een frase en een woord aan:
  - Duid een **zin** aan die je geholpen heeft de tekst beter te begrijpen.
  - Duid een **frase** aan, dat zijn enkele woorden en hoeft geen volledige zin te zijn: iets dat je opviel in de tekst, iets dat je grappig vond, iets dat niet klopte voor jou...
  - Duid een **woord** aan in de tekst dat jouw aandacht trok. Misschien vind je het een heel sterk woord, misschien vat het de hele tekst samen...
- 2 De leerlingen verwoorden **in kleine groepen** waarom ze die zin, die frase en dat woord hebben aangeduid. Door daarover te discussiëren zijn ze met de inhoud van de tekst bezig en komen ze tot een beter tekstbegrip. Ze verwerven tegelijkertijd ook de leerinhoud.
- 3 De leerkracht voorziet een kort **terugkoppelmoment**.

Deze routine kan je inzetten in verschillende vakgebieden. Leerlingen zullen deze routine steeds beter beheersen door ze geregeld over de vakken heen toe te passen. Daarnaast werkt deze routine beter voor kortere teksten en kan ze ook perfect ingezet worden bij het bespreken van een gedicht.

Meer lezen?

<http://www.rcsthinkfromthemiddle.com/sentence-phrase-word.html>